

Kommunfullmäktige 6 oktober 2022

Kommunfullmäktige sammanträdde 6/10. På agendan stod en motion från Rönningepartiet om att kommunen ”fortlöpande motsätter sig alla kalhyggen som planeras inom kommunen.”. Bakgrunden är att kalhuggning, bland annat, leder till ökade utsläpp av klimatgaser. Rönningepartiets Ander Klerkefors inledde med att yrka på bifall till motion. Han påpekade också det anmärkningsvärda i att kommunens miljöchef hade yttrat följande: ”Att kommunen ska motsätta sig alla kalhyggen är fel.” Detta står i tjänsteskrivelsen som låg till grund för kommunstyrelsens förslag till avslag på motionen.

Kommunalrådet Rickard Livén (M) säger i sitt första inlägg bland annat:

”Jag delar Anders uppfattning om kalhyggen...”

I slutet av debatten säger han:

”Vi står bakom den här skrivelsen till hundra procent...”

Ordförande i Bygg- och miljönämnden, Björn Kvist (M) säger om förekomsten av kalhyggen i Salem:

”Det är ju små områden, knappast att betrakta som kalhyggen.”

Oppositionsrådet Arne Närström (S) säger:

”Vi har inte fördjupat oss...” ”Vi har lyssnat på majoriteten...” Kalhyggen är av ondo för oss människor som vill röra oss där, men det finns fördelar... med tanke på granbarkborren.. känner vi oss tvungna att använda kalavverkningsmetoder...”

Centerpartiets Raili Nilsson säger:

”Jag tycker att det är en jätteviktig fråga... men jag tycker att det fel att säga att vi motsätter oss det...”

Motionen gick till votering, som utföll som nedan:

M - nej

C – nej

L – nej

KD -nej

S – fyra nej, tre nedlagda

R – ja

SD – ja

V – ja

MP -ja

Summa summarum 20 nej, sju ja, tre nedlagda

Kommunfullmäktige 24 februari 2022

Torsdagen 24/2 är en märkesdag för klimatet i Salem, genom det beslut om ett nytt övergripande klimatmål som kommunfullmäktige fattade. Klimatneutralitet 2045 är målet. Men lika viktigt som målet i sig är en del andra beslut kopplade till målet:

- Kommunens nämnder ska ta fram delmål för sina verksamheter
- En modell för att mäta utsläpp av växthusgaser ska tas fram och en koldioxidanalys göras.
- Ett system för att mäta energiförbrukningen i kommunens fastigheter ska tas fram.
- En plan för utbyggnaden av kommunens laddinfrastruktur ska tas fram.
- Medlemskap i klimatkommunerna ska sökas.

Tyvärr är skrivningarna om solceller alldeles för defensiv, ”Ett projekt i kommunen där solceller utreds.” Här hade det varit på sin plats att ta fram en plan för utbyggnaden i enlighet med vad som görs för laddstolpar. Men sammantaget är det dock ett stort steg framåt i kommunens klimatarbete. Särskilt glädjande är att målet gäller både kommunorganisationen och kommunen som geografiskt område. Detta innebär med nödvändighet att all privat konsumtion omfattas av målet.

Det var därför oroväckande att höra ett inlägg från en representant för (M)-gruppen som framförde att privat konsumtion av exempelvis en mobilladdare inte kunde omfattas av målet, eftersom man inte kan veta hur stora utsläpp som har genererats i produktionen av apparaten. Om det sättet att begränsa koldioxidmätningen tillämpas, så innebär det att merparten av våra utsläpp skulle hamna utanför mätsystemet, som följaktligen skulle förlora sin styrande förmåga. På det sättet skulle klimatmålet aldrig kunna nås.

Klimatklubbens Christian Recknagel ställde en fråga ”Hur säkerställer kommunen att det finns rätt och tillräckliga resurser/kapacitet i organisationen för att kunna genomföra de aktiviteter som krävs för att möta de nya klimatambitionerna som beskrivs i det nya klimatmålet?”. Lennart Kalderén svarade att klimatarbetet ska utföras med de befintliga resurser kommunen har, dvs inom de befintliga ramarna. Med tanke på den redan höga arbetsbelastningen inom förvaltningarna är detta inte ett uppmuntrande besked. Det framgår till exempel av Kommunstyrelsens tekniska utskotts möte 2021-12-15, paragraf 119 som beskriver att det 2021 fanns 30 miljoner anslagna till energibesparande åtgärder i kommunens fastigheter. Tyvärr har bara en av dessa miljoner tagits i bruk, vilket berodde på problem med personalbemanning enligt Miljö-och samhällsbyggnadsförvaltningen, vilket tyder på flaskhalsar i organisationen.

Klimatklubben fick senare under mötet mycket beröm av det avgående kommunalrådet Lennart Kalderén, som menade att processen att ta fram det nya klimatmålet hade påskyndats av kontakterna med klubben.

Kommunfullmäktige 9 december 2021

Klimatet inkluderas i kommunens ”Riktlinjer för bostadsförsörjning”

Kommunfullmäktige beslutade 2021-12-09 om nya riktlinjer för bostadsförsörjning. Ärendet var då återremitterat av fullmäktige 2020-10-01. Bakgrunden till det är att Maria Trap (R) visade att man kopierat en annan kommuns riktlinjer, vilket framgick genom att man i texten bland annat talade om ”kommunens bostadsbolag”, men Salems kommun har inget bostadsbolag.

Före behandlingen i fullmäktige var riktlinjerna uppe i Bygg- och miljönämnden. Då föreslog (R) ett tillägg med punkten: *”Kommunen ställer höga krav på klimatsmart byggande när kommunen är byggherre. I övriga exploateringsprojekt informerar kommunen om möjligheten att bygga klimatsmart på olika sätt.”*. Detta tillägg avvisades av nämnden, med hänvisning till att riktlinjerna bara handlade om vad och hur mycket man skulle bygga, inte hur.

Nu dyker samma skrivning upp i det reviderade förslag som lades fram i kommunfullmäktige 2021. Så alliansen har ändrat sig under tiden, och skrivit in Rönningepartiets textförslag. Det var ju bra att skrivningen kom med, klimatfrågan berör alla områden, självklart också bostadsbyggandet, som står för en väsentlig del av våra klimatutsläpp.

På mötet i kommunfullmäktige 2021 lade (R) fram ett förslag om en ny punkt som rörde klimatet och byggnationen: *”Klimatförändringarna ska särskilt beaktas i planeringen av nya bostäder. Klimatsmarta lösningar som ger energisnåla hus och lägre utsläpp ska ingå i planeringen av nya bostäder. Vidare ska planeringen vara anpassad till klimatförändringar så som en ökad risk för skyfall. Det ska finnas en öppenhet inför nytänkande när det gäller utformning, ny teknik och nya boendeanternativ samtidigt som nya bostäder ska passa in i områdets karaktär.”*.

Detta förslag förkastades av fullmäktige, återigen med argumentet att riktlinjerna inte gäller hur byggandet ska ske. Sammanfattningsvis är det lite haltande framsteg med att inkludera klimatet i allt arbete i kommunen. I ena situationen lägger alliansen in Rönningepartiets text om klimatsmart byggande, men i nästa situation avslår de en annan punkt som utvecklar kommunens skyldigheter i planarbetet och pekar på faktiska klimathot. Vi ser alltså att oppositionen lägger ett bra förslag som avvisas av alliansen, det går en tid, och alliansen kommer sedan med samma förslag.

Lennart Kalderén tillstod dock under kommunfullmäktige att (R) hade lagt det ursprungliga tilläggsförslaget och tackade för det. Tidigare hade han tackat Maria Trap för avslöjandet om kopierandet. Förhoppningsvis ser vi framöver ett samarbete där partierna köper goda förslag, oavsett vem som lägger dem.

Vi noterar att bara (V) (förutom (R)) yrkade bifall till (R):s förslag. (S) röstade emot förslaget, utan att kommentera varför. Alliansen röstade också emot förslaget från (R).

Kommunfullmäktige 26 november 2021

På kommunfullmäktige 26/11 kom klimatet i fokus ännu en gång, tack vare Camilla Bollner, som envist ställer frågor där. Denna gång var frågan riktad till C:s gruppleddare Raili Nilsson. Frågan var: ”Hur rimmar kommunens skattesänkning med ambitionerna på klimatområdet?”

Raili Nilsson svarade att man inte ser någon konflikt mellan skattesänkningen och klimatsatsningarna. Det nya som framkom var att hon vill se en mätning av koldioxidutsläppen i kommunen, något som även Petter Liljeblad (L) senare instämde i.

Detta är mycket lovande, men mätningen finns inte dokumenterad i någon kommunal handling. M har heller inte uttalat sig i frågan, så det finns en viss osäkerhet om det blir någon mätning. I övrigt framkom att C menar att kommunens litenhet gör att det går långsamt i klimatarbetet. Klimatklubben Salem ifrågasätter det, liten kommun borde ju vara lättörlig. Men Raili konstaterade att hon ser fram emot en skärpning av klimatmålen, vilket är positivt. Solcellsstrategin togs också upp, men det faktum att den fortfarande inte har kommit till användning bortförklarades.

Nästa att tala var Lennart Kalderén (M). Han uttryckte besvikelse över att Klimatklubben inte är tillräckligt positiva till kommunens ansträngningar på klimatområdet. Han menade att det är farligt att ställa skattesänkningar mot klimatsatsningar. Det är oklart på vilket sätt klubbens fråga gör det, frågan bottnar ju i en önskan om klarhet rörande finansieringen av klimatsatsningarna. Alliansen menar att det inte finns några motsättningar.

Maria Trap (R) tyckte att frågan var relevant och refererade till kommunens klimatutbildning där Klimatpolitiska rådets ordförande Johan Kuylenstierna sa: ”Politikerna förstår inte att klimatarbetet kommer att kosta pengar...”. Hon betonade också behovet av en nulägesanalys för Salem, med hänvisning till ett föredrag av en representant för Botkyrka kommun. Hon betonade vikten av att utgå ifrån fakta om var utsläppen görs. Förhoppningsvis kan uttalandena från C och L om koldioxidmätningar tolkas som stöd för en nulägesanalys.

Petter Liljeblad (L) talade väl om behovet av att veta var man befinner sig för att kunna veta vart man ska gå för att nå sitt mål. Han underströk att vi måste utveckla klimatarbetet tillsammans och lyssna till varandra, dvs politiken och Klimatklubben. Detta önskemål framförde också Lennart Kalderén i ett inlägg.

Lennart Kalderén återkom, med en beskrivning av att det varit brådskande att laga taket på Rönninge gymnasium, vilket skulle förklara att solcellsstrategin inte hade kunnat tillämpas. Men han hade också positiva besked: Förvaltningen undersöker möjligheten att sätta solceller på Säbyskolans tak.

Nästa talare var Anders Klerkefors (R). Han påpekade att man inte ska ifrågasätta frågeställarens intentioner, utan bara svara ärligt på frågan. Han såg också positivt på många initiativ som alliansen har tagit, men var skeptisk till beskrivningen av hanteringen av gymnasietaket. Han applåderade eventuella satsningen på solceller på Säbyskolan.

Lennart Kalderén återkom och gjorde ett uttalande om det regionala cykelstråket. Han säger att det inte går via riksettan. Det är sant, men faktum är att det regionala cykelstråket saknas i Salem. Med den nya bron över Dånviken kommer det att skapas.

MP:s Fredrik Ribbing gillade frågan, men avstod från ytterligare kommentarer, för att återkomma i budgetdebatten, där han stödde Rönningepartiets yrkande.

I budgetdebatten anslöt sig MP till Rönningepartiets yrkande om oförändrad skattesats, med hänvisning till behovet av klimatsatsningar.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att Moderaterna uppfattade frågan som politisk och konfrontativ. Men det behöver man inte göra. Frågan kan ju besvaras positivt, vilken den gjordes av ett antal partier. Den kan också besvaras negativt. Alltså är den inte politisk på det sätt att den utgår ifrån ett ställningstagande om rätt eller fel.

Kommunfullmäktige 22 april 2021

Medborgarfråga

Mötet föregicks av en medborgarfråga från Camilla Bollner, medlem i Klimatklubben. Frågan var ställd till kommunstyrelsens ordförande Lennart Kalderén: I årsredovisningen framgår att det fortfarande inte finns ett mål i målsystemet som tydligt anger färdriktningen i klimatarbetet. Samtidigt har kommunalrådet flera gånger uttalat ett utmärkt sådant mål: ”Nollutsläpp av klimatgaser 2045”. Vad hindrar att detta mål etableras som kommunens övergripande mål i klimatarbetet?

- Lennart K svarade att han inte kunde se annat än att han var överens med frågeställaren, men att den exakta formuleringen skulle fastställas senare.
- Camilla B gick in och tackade för svaret, men pekade på behovet av en nulägesbeskrivning av utsläppen, deras storlek och fördelning. Hon hävdade också att motorvägen utan problem kunde hållas utanför kommunens koldioxidbudget.
- Lennart K var inte förberedd på frågan om en nulägesbeskrivning och passade inledningsvis på frågan.
- Camilla B gav sig dock inte och underströk vikten av att veta var man befinner sig om man ska ta ut färdriktningen mot ett mål.
- Lennart K svarade, och nu börjar det bli riktigt intressant:
”När man ska fastställa ett nuläge för att hyfsa till ett mål 2045...”
”Låt oss återkomma till hur vi anträder den vägen fram till 2045.”

Utan att direkt lova att kommunen tar itu med en nulägesbeskrivning, måste man dra slutsatsen att kommunen kommer att göra det, dock oklart hur. Detta innebär en viktig förflyttning av positionerna från kommunens sida. En reservation är att alltför schablonmässiga beräkningar inte är önskvärda, vilket man ju måste hålla med om.

Frågestunden avslutades med att Maria Trap (R) fick bekräftat av Lennart K att det inte finns några hinder mot att nollutsläpp 2045 kan bli kommunens främsta klimatmål.

§8 Svar på motion - Klimatsmart mat på våra skolor

Motionen var uppe i kommunstyrelsen, som ansåg att den skulle anses vara besvarad i sin helhet.

Maria Trap (R) framförde att den första uppsatsen: ”Att alla förskolor och skolor får riktlinjer att handla och servera klimatsmart mat redan för skolåret 2019-2020.” kunde anses besvarad. Däremot menade hon att den andra uppsatsen: ”Att en övergång till klimatsmart mat i alla av kommunen finansierade verksamheter blir ett klimatmål för kommunen från och med 2020.” inte kunde anses vara besvarad med hänvisning till klimatinitiativet. Efter en lätt förvirrad debatt gick ärendet till beslut och votering. Endast (R) röstade för motionen, V avstod och övriga (inklusive MP) röstade emot.

En slutsats av ärendehanteringens är att det är svårt att driva frågor där begreppsapparaten inte är entydig. Nu framfördes som ett argument att ”klimatsmart” inte är en väl definierad term och det ligger något i det. Samtidigt var syftet med motionen uppenbart gott, vilket man kunde tagit fasta på. Något negativt kunde knappast komma ur den.

Kommunfullmäktige 25 februari 2021.

På agendan fanns viktiga punkter som rörde klimatarbetet i kommunen:

- Ett klimatinitiativ från alliansen.
- En motion om klimatplan från MP.
- En motion om mål och riktlinjer för kommunens klimatarbete.

1. **Klimatinitiativet** är vad det låter som: En start på något som har med klimatet att göra. I sak innehåller initiativet en del gammalt, men några nya bitar tillkom, t.ex.:

- Utbildning av tjänstemän och förtroendevalda
- Undersökning av möjligheterna att gå med i Klimatkommunerna

Tonen i initiativet är bra, man ska vara offensiv(!) och överhuvudtaget låter det väldigt bra i retoriken! Bitvis motsäger dock praktiken denna. Samtidigt som kommunen ska underlätta för kommunens innevånare att agera rätt i klimatfrågan, skär man till exempel ner på energirådgivningen, förebärande budgetproblem. Kommunen har även en miljöpolicy för upphandling som både är bra och viktig. Varför finns inte den med i initiativet?

En springande punkt är även om kommunen har ett övergripande mål för sin klimatverksamhet. På kommunens hemsida står det "Utöver att tydligare knyta an till Parisavtalet och nationella målsättningar..." Men under rubriken "Nya målsättningar för klimatarbetet i Salems kommun" finns ingen anknytning till det nationella målet. Men, i sitt anförande på denna punkt sade kommunalrådet att kommunen siktar på "nollutsläpp 2045". Detta är ett djärvt mål, som vi tycker vore fantastiskt! Statens mål är att Sverige ska vara klimatneutralt 2045. Då kan det finnas utsläpp, men samtidigt nedlagring av motsvarande mängder klimatgaser. Eventuellt menade dock kommunalrådet "nettonoll utsläpp 2045" (klimatneutralt).

1. **Motionen om klimatplan** stöddes av MP självt och Rönningepartiet. Tyvärr så krävde inte motionären votering (röstning), så vi vet inte var exempelvis Socialdemokraterna står i frågan. Till saken hör att Centerns företrädare antydde att initiativet kunde leda fram till en klimatplan. Bra vore det!
2. **Motionen om mål och riktlinjer** i klimatarbetet från Rönningepartiet ansågs besvarad och partiet tackade för svaret och antog att deras motion hade bidragit till att klimatinitiativet kom till stånd.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att detta utgör en vändpunkt i kommunen, vad avser klimatarbetet. Inget parti motsatte sig klimatinitiativet, heder åt dem! Nu måste kommunen ta fasta på sina egna ord: *Offensiv satsning på klimatarbetet!*

Kommunfullmäktige 1 oktober 2020

Medborgarfråga: Mötet föregicks av en medborgarfråga från Camilla Bollner, medlem i Klimatklubben. Frågan var ställd till ordförande i Bygg- och miljönämnden:

”Bland de nya riktlinjerna för bostadsförsörjningen finns det väldigt lite som pekar på behovet av klimatsmart byggande. Det kan gälla trähus, miljöcertifiering, laddstolpar, bilpooler, solcellstak osv, osv. Hur styr kommunen i dessa viktiga frågor?”

Björn Kvist (M) svarade på frågan ”Vi styr inte. Vi följer de lagar och regler som finns” och påstod att kommunen tyvärr inte hade möjlighet att ställa andra krav än de som Boverket ställer. Alla som är insatta i frågan vet att det inte är så. Varje gång kommunen gör en markanvisning, kan man ställa vilka krav som helst. Detta gäller exempelvis Södra Hallsta, där kommunen dock undvikit att ställa tydliga krav.

I debatten som följde hävdade flera debattörer mot bättre vetande just detta, att kommunen är bunden till händer och fötter. Ett annat tveksamt påstående från Björn Kvist var att riktlinjerna för bostadsförsörjningen (felaktigt kallat Bostadsförsörjningsprogrammet) bara handlar om vad som ska byggas och var. Tittar man noga på riktlinjerna ser man att även frågan ”hur” behandlas. Exempelvis föreskrivs att bredband ska dras fram till alla nybyggen.

Till saken hör att riktlinjerna är i det närmaste identiska med de i ett dokument från Håbo kommun (se nedan). Samtidigt betonade Lennart Kalderén (M) att det: "...varit tillräckligt jobbigt...att ta fram riktlinjer utan att bredda dem...". Med bredda avses i detta sammanhang att exempelvis ta in klimataspekter på byggnationen. Hur jobbigt det är att till stor del tyckas följa andra kommuners dokument är för oss svårbedömt.

Petter Liljeblad (L) gjorde ett oväntat men mycket välkommet uttalande och menade att man gott kunde ha med något om klimatsmart byggande. Arne Närström (S) höll med Petter L i hans bedömning.

Camilla B gjorde genom hela frågestunden skarpa och välriktade inlägg för att visa på bristerna i skrivelsen. §3 Riktlinjer för bostadsförsörjning i Salem 2020-2024

Maria Trap (R) påpekade att nästan hela dokumentet sammanfaller med Håbo kommuns Bostadsförsörjningsplan, som togs fram 2014. Vissa strykningar hade gjorts för att hantera det faktum att Håbo har ett eget bostadsbolag. Att klimatet saknas i dokumentet kan eventuellt förklaras av dess ålder, klimatfrågans vikt har ökat enormt sedan 2014. Maria yrkade återremiss.

Raili Nilsson (C) hävdade att klimatfrågan inte hörde hemma i det aktuella dokumentet, oklart varför inte. Men det visar att partiet inte har förstått att klimatfrågan behöver genomsyra alla styrande dokument, och att bostadsförsörjningen i högsta grad påverkar klimatet.

Berit Karlsson (MP) yrkade på ett tillägg till riktlinjerna, en punkt om klimatsmart byggande, hämtad från Botkyrka Kommun.

När till sist, efter en ajournering, Lennart Kalderén (M) avvisade förslaget var argumentet plötsligt att Salems kommun inte kopierade andra kommuners skrivningar. I alla fall inte Botkyrkas. Men nu krävde stämningen i fullmäktige en återremiss, vilket också föreslogs av Lennart och blev fullmäktiges beslut. Stor framgång för klimatfrågan i detta ärende!

Kommunfullmäktige – klimatet 11 juni 2020

En medborgarfråga från Mats Nittve handlade om en klimatplan för kommunen, som MP motionerade om redan 2017. Motionen är återremitterad och fortfarande obesvarad. Lennart Kalderén är motståndare till motionen på grund av samma argument som han har anfört tidigare: Vi kan inte påverka koldioxidutsläppen från E4-sträckan genom kommunen, som ju står för merparten av de direkta utsläppen i kommunen. Vi gör konkreta åtgärder istället för att skriva ”fluffiga” dokument som bara blir hyllvärmare. Maria Trap från Rönningepartiet poängterade att det finns olika sätt att mäta och sätta mål för koldioxidutsläppen (man kan lämna motorvägen därhän och/eller fokusera på kommunens egna verksamheter) och en klimatplan kan göras så konkret som man själv vill ha den. Svaret på själva motionen om klimatplanen kommer antagligen tillbaka till kommunfullmäktige vid slutet av det här året, sa Kalderén.

I budgeten och de ekonomiska ramarna för kommande år hittar man inte några höga ambitioner om klimat och miljö, även om några mål har med dem att göra. Oppositionen i form av S var tyst om det hela antagligen för att det finns mycket osäkerhet omkring kommunens ekonomi de kommande år i skuggan av Coronapandemin.

Tyvärr var svaret på en motion om att kommunen ska använda hållbara material i byggnationen inte positivt. Motionen om att kommunen ska använda systemet ”Byggvaruupphandlingen” i all sin upphandling avslogs med hänvisning till kostnaden. Rönningepartiet yrkade bifall, men förlorade omröstningen stort. Tre S-ledamöter lade dock ner sina röster.

Några positiva händelser på kommunfullmäktige var att fastighetsstrategi för kommunens fastigheter har som ett av målen att minska energianvändning med 2% per år och att en motion av MP fick bifall som betyder att Salems kommun ska ansluta sig till Fossilfritt Sverige!